

קול החינוך

יו"ל ע"י 'ועד הורים'
למסירת מידע
ומשלוח מסמכים
טלפקס: 03-691-5752
דוא"ל: kol581562@gmail.com

מלכים ושרים בידו, והוא זה שמוביל את כל התהליך, וחבל לבלות את הזמן על שטויות והבלים שאין ביניהם ובין המציאות מאומה, וכפתגם האידישאי "א מענטש טראכט, און דער באשעפער לאכט"..." ("האדם חושב, והקב"ה צוחק").

מה שכן עלינו לערוך חשבון נפש נוקב וחודר חדרי בטן, איפה אנחנו נמצאים? במה ביכולתנו לשפר את מעשינו? וזה כולל שני מישורים, המישור הפרטי של כל יהודי ויהודי, שעליו לפשפש במעשיו ולהתחזק במה שהוא יודע שהוא צריך חיזוק ושיפור, וישנו המישור הציבורי, שכאן עלינו רק לפקוח עיניים ולא להתבלבל מרוח הרחוב שאינו מוביל לאמונה בלשון המעטה, ולא להתכחש לפסוקים מפורשים ואזהרות מפורשות בתורתנו הקדושה, שכל תג שבה הוא אמת לאמיתה, וחלילה להתעלם מכך.

זה עתה קראנו בפרשת השבוע על המבול שהציף והחריב את העולם כולו "כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ". העונש הנורא הזה לא אירע מיד, כי אם אך ורק לאחר מאה ועשרים שנה שהמתין הקב"ה אולי ישובו בתשובה, וכאשר זה לא אירע הגיע המבול, וגם אז החל בגשמים ובאם היו שבים היו נהפכים

כיצד עלינו לחנך את צאצאינו בימים טרופים אלו?

חברו. מה היחס של אומות העולם אלו ואחרים למתחולל וכו' וכו'.

כיהודים המאמינים שהקב"ה הוא לבדו עשה ועושה ויעשה לכל המעשים, יודעים אנו שכל המתחולל, הוא רק מעין "תיאטרון בובות", שלצופים התמימים נראה שהבובות הם אלו שזזים ומדברים, אך מביני דבר יודעים שלא כך הם פני הדברים, כי אם מאן דהוא המתחבא מאחורי הפרגוד הוא זה שמושך בחוטים, מניע את הבובות ומדבר מתוך גרונו, והוא זה שמחליט על כל תזווה וכל דיבור, לכאן או לכאן...

כל הדיבורים והפרשנויות למיניהם, במקרה הטוב הם דברים בטלים ומבוטלים, ובמקרה הפחות טוב, ובדרך כלל זה גולש לכיוון זה, הדיבורים נגועים בחוסר אמונה ובהתכחשות שמי שמנהל את העולם, זה לא ראש ממשלה פלוני או נשיא אלמוני, כי אם בורא עולם שלב

גליון "קול החינוך" כשמו כן הוא, יועד להשמיע קול בכל הנושאים הנוגעים לחינוך בני ובנות ישראל לתורה ויראת שמים.

ואין כמו היום כאשר ברחוב החרדי שורר בלבול נוראי, שהשפעתו ניכרת היטב במוסדות החינוך לבנים ובנות ובישיבות הקדושות, הרי שמוטלת עלינו החובה לפזר את הערפילים ולומר באופן ברור וחד משמעי מהו תפקידם של הורים ומחנכים בשעה קשה זו, ע"פ משנתם הבהירה של רבותינו זצוק"ל.

* * *

כולנו עדים בימים אלו למתרחש בארץ הקודש. האסון הנורא והמחריד שאירע בעיצומו של חג שמחת תורה ושב"ק, זעזע ועדיין מזעזע את העולם היהודי כולו, ומטבע הדברים מעסיק את הבריות לדוש ולדון במה שהתרחש ומה עתיד לקרות, מה אמר פוליטיקאי זה ומה אמר

מעשה רב עד היכן מגעת חובת השמירה על הצאצאים

הגר"מ קרליץ זצ"ל

הגרש"י קרליץ זצ"ל

עמוד 8

דרשה נוספת מעצרת העונק נגד ה'חידוד החסידי'

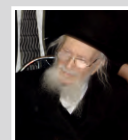
הגאון רבי ינון שילוני שליט"א

ראש ישיבת דרכי דוד

"אותו יצר הרע של ההשכלה שהכרית את רוב רובו של עמנו עדיין מרקד בינינו?"

עמוד 6

דברי הדרכה נפלאים בדרכי הצלחת החינוך

מאת מרן הגאון הצדיק
רבי מיכל יהודה
ליפקוביץ זצוק"ל

עמוד 4

הנביאים מוזהרים אנו שוב ושוב, שבאם וחלילה נעזוב את התורה"ק יבואו עונשים קשים ומרים חלילה.

כאמור, אבינו אב הרחמן אינו ממהר להענישנו, הוא מאריך אף ומצפה ששוב בתשובה, אך באם אין מנצלים את החסד העצום שעושה הבורא עם ברואיו שמאפשר למחוק את כל מה שהיה ע"י תשובה חרטה ועזיבת החטא, אזי אין מנוס שהאזהרות אכן יתקיימו במוקדם או במאוחר!

ועתה לעובדות:

בעיצומו של חג שמחת תורה, כאשר רבבות עמך בית ישראל בכל רחבי העולם, התייחדו רקדו ושמחו עם התורה הק', להבדיל אלף אלפי הבדלות, באחד מקיבוצי החושי, 'קיבוץ רעים' סמוך לגבול העזתי, התקבצו ובאו אלפי פורקי עול לפסטיבל שכל כולו חילול שבת וחג המוני, ג"ע בפרהסיא, ועבודה זרה להכעיס - כאשר במרכז הציבו פסל רח"ל, ועם רמקולים מחרישי אזנים שהידם נשמע היטב עד מעבר לגבול העזתי, הוללו והתפלשו בטומאות ותועבות כגורעים שבאומות רח"ל.

ושם במקום התועבה הנורא והמגדף הזה, בתוככי פלטין של מלך - ארץ הקודש והמקדש, היה מקום הטבח והחטופים הגדול ביותר! אזי אם יש כאן שאלה, זה לא 'היכן הי' הקב"ה?' כי אם שאלתו של מרן החפץ חיים: "כלום אפשר הדבר, שלא יאונה להם כל און, הלא התורה אמרה בפירושי, וחרה אפי' וגו'"? כלום אפשר הדבר, שלא יבואו על "שכרם" עבור מעשי סדום ועמורה נוראים ומגונים אלו?

ומקרא מפורש הוא בתורתנו הק' "ולא תקיא הארץ אתכם בטמאכם אותה!"... השמרו לכם פן יפתה לבבכם וכו', וחרה אף ה' בכם וכו' ואבדתם מהרה מעל הארץ הטובה!... היש פלא בכך שאזהרת התורה"ק מתקיימת? ומאידיך חפפה שמירה עליונה מופלאה

וחרה אפי' וגו'. אמנם כעבור עשר שנים נשמע קול הברה בעיר, כי פלוני הבע"ב נשכו כלב שוטה, ולא ארכה מחלתו עד שהלך לעולמו" עכ"ל. ובהוספות "מעשי למלך" מביא סיפור נוסף מבנו של הח"ח הג"ר אריה ליב זצ"ל:

"קרה בראדן בטבח שחטף בן ישיבה והעמידו במקום בנו לשלחו בתור חייל לצבא. הדבר קרה בימי חורפו של החפץ חיים זצ"ל, ותמה הח"ח על המקרה המעציב הזה, כלום אפשר הדבר, שלא יבוא על "שכרו" עבור מעשה מגונה זה? ואחר שלשים שנה בערך, אחרי המאורע, חלה בן הקצב הזה במחלת החלי-רע ר"ל, ולא ארכה מחלתו ומת מיתה משונה, והחברא קדישא לא רצו לטפל בקבורתו מפני סכנת המחלה המתדבקת והאב הזקן בעצמו מוכרח היה לקבור את בנו בידי ממש. והח"ח זכר את המאורע המעציב הזה, ברור היה אצלו כי סו"ס יפקד עונו אבל צריך היה לחכות משך שלשים שנה".

ולענייננו, מקרא מפורש הוא בתורתנו הק' "ולא תקיא הארץ אתכם בטמאכם אותה", ולאחר דברים נוקבים שהגה"ק רבי אלחנן וסרמן הי"ד זצוק"ל מאריך להוכיח על המצב הרוחני הירוד הוא מסיים בזה"ל: "איני בא לא לברך ולא לקלל, אלא כיון שכתובים הדברים בתורה על כרחך יתקיימו". אזהרה זו וכיוצ"ב חוזרת ונשנית פעמים רבות בתורה"ק. בפרשת קריאת שמע אשר אנו אומרים בוקר וערב, נאמר: "השמרו לכם פן יפתה לבבכם וכו', וחרה אף ה' בכם וכו' ואבדתם מהרה מעל הארץ הטובה וכו'. התוכחות שבתורה מלאים מאזהרות אלו, ובעוד ועוד מקומות בתורה"ק ובדברי

לגשמי ברכה. כי הקב"ה "מאריך אף וגבה דיליה". אך חלילה לחשוב ולו לרגע קט, שכאשר החיים ממשיכים לזרום, זה אומר שהקב"ה וויתר, לא ולא! "כל האומר הקב"ה וותרן יותרון בני מעוה"י" (ירושלמי שקלים ה' ד').

ידוע שלפני שנות הזעם באירופה, מצב היהדות שם היה נורא ואיום, ההשכלה הארורה, הציונות, ושאר כיתות למיניהם, עשו שמות בעם, וגדולי ישראל זצוק"ל התריעו, שמצב זה לא ימשיך לאורך זמן, ובאם לא ישובו בתשובה יארע חלילה אסון נורא.

ליצני הדור שבאותה תקופה, לגלגו על דבריהם ולא שהו לאזהרותיהם, אך בעוה"ר לא חלף זמן רב ואירע מה שאירע רח"ל. ראשי הציונים דאז וגם היום, תמהים 'היכן היה הקב"ה בשואה?' ועל דברי נרגן כפרניים אלו, הגיבו גדולי ישראל כלפיהם: 'הוא היה, ועוד איך היה...!'

מובא (בחפץ חיים על התורה) עה"פ "כל אלמנה ויתום לא תענון", הסיפור המזעזע דלהלן:

"בימי נעורי החפץ חיים זצ"ל קרה בעירו מקרה, באלמנה שדרה בבית אדם פשוט, ומתוך עניה נשארה חייבת לו שכר דירה. בעל הבית אמר לגרשה מדירתה באמצע ימי החורף, ומכיון שלא רצתה לצאת הסיר את הגג מעל דירתה. כל אנשי העיר רעשו על השערוריה הזאת לגרש אלמנה עניה בימי הקור החוצה, אבל הבע"ב לא שם לב לצעקת האלמנה וגירשה בתוקף ימי החורף. הח"ח שמר את העובדא בלב, ומכיון שעברו כמה שנים אחר הנבלה הזאת ולא קרה שום דבר, חשב הח"ח בלבו וגם אמר למכיריו, כלום אפשר הדבר, שלא יאונה לו כל און, הלא התורה אמרה בפירושי,

הנוראה באירופה שמרוב הרגילות לראות רצח ומוות, אנשים נותרו אדישים גם כאשר לנגד עיניהם רצחו והרגו רח"ל. לכן יש לעשות הכל להרחיק את צעירי הצאן ובחורי ובנות ישראל משמיעת קווי הנייעס למיניהם, העיתונים ושאר כלי משחית, ובכך יחסכו המון עגמת נפש ושברון לב מיותרים.

* * *

על המלמדים והמחנכים לשנן עם התלמידים את יסודות האמונה והבטחון, כי ילד שחי במוחש ש"לכל כדור יש לו כתובת" - כפי שהתבטא מרן בעל ה"אור שמח" זצוק"ל רבה של דווינסק בעת המלחמה הראשונה, ידיעה ומחשבה זו מציפה אותו בים של רוגע והוא יפסיק לדמיין ביום ובלילה על טילים וכדורים וחדירת מחבלים וכדומה.

כל שיטות הפסיכולוגיה הנבובות, הינם חסרי כל תועלת, ואינם מביאים את האדם לרוגע נפשי (איננו מדברים במקרים קיצוניים), כי אם להיפך. עצות תורה"ק, הם ורק הם ירגיעו את הילדים ויתנו להם את השקט השלווה וישוב הדעת הנדרשת בכל עת ובודאי בעת מלחמה.

חלילה לנו לחזור על הטעות המרה שאירעה בבהלת הקורונה, כאשר צייתו להוראות השרירותיות של השלטון, וסגרו מוסדות תורה לילדי בחורי ובנות ישראל, מה שגבה מחיר מאד מאד כבד, שעד היום הזה המוני הורים מבכים על צאצאים יקרים שהיו להם ואינם עוד, ה' ירחם.

אדרבה ואדרבה, דייקא לעת כזאת, כאשר כלל ישראל בכל רחבי העולם נתון בסכנה גדולה, החובה כפולה ומכופלת לחזק את לימוד התורה שהיא ורק היא השמירה של כלל ישראל, וק"ו שאין לבטל חלילה את הבל פיהם של תשב"ר שעליהם העולם עומד, שעליהם נאמר (תהילים ח, ג) "מפי עוללים ויונקים יסדת עוז למען צורריך להשבית אויב ומתנקם".

שהבאנו מהגה"ק רבי אלחנן ווסרמן זצוק"ל עה"פ "ולא תקיא הארץ אותם בטמאכם אותה" שכתב: "איני בא לא לברך ולא לקלל, אלא כיון שכתובים הדברים בתורה על כרחך יתקיימו". להחדיר בלבם הרך של צאצאינו, שבאם מקיימים מצוות ה' מקבלים שכר בזה ובבא, ובאם חלילה עוברים על רצונו, ענוש נייענש, כדי שייראו מלפניו, ואי אפשר זה בלא זה, ובאם רח"ל אירע מה שאירע, הרי שעלינו לקחת מוסר לדעת ולהפנים כי 'נודע ה' משפט עשה', ובחסדי ורחמי השי"ת על יראיו ושומרי מצוותיו בפעם הזאת ניצלו המוני שומרי תורה באופן פלאי מאד, ובודאי גם זאת במטרה לעורר את לבנו להתחזק בתורה ויראת שמים ובין אדם לחברו. ולא כאותם רפוסי מח, שמפלפלים בפלפולי הבל ורעות רוח, שסיבה פלונית או אלמונית הם שהביאו האסון, ומתכחשים לגילוי יד ה' הנורא והמבהיל שאירע לנגד כל העולם כולו.

* * *

את כל הדברים הללו, עלינו לשנן לצאצאינו היקרים ולתלמידי התשב"ר, כי דברים אלו מחזקים מאד מאד, ומחדירים יראת שמים ויראת העונש שכל כך נצרך בתקופתנו, כאשר הפירצות והמכשולות מציפים מכל עבר בפיתויים נוראים שבעבר לא ידענו מהם, וצריך להתפלל בדמעות שליש שהבנים והבנות ימשיכו בדרך אבותיהם ורבותיהם.

כל קווי הנייעס למיניהם מרחיקים את האדם מהשי"ת; מגשמים מאורעות שלא לחשוב עליהם כפי שיהודי צריך לחשוב; מפסידים את מנוחת הנפש וישוב הדעת; ומשחיתים את הנפש שמאבדת את העדינות הטבעית הטבועה בכל נפש מישראל, כי כאשר שומעים השכם והערב על מקרים מזעזעים, ובודאי כאשר רואים זאת בתמונות או ח"ו בכלים הטמאים והמשחיתים, מאבדים את העדינות, וכפי שאירע בזמן המלחמה

על שומרי שבת והמאמינים בה', כאשר מתוך עשרות הישובים הקרובים לגבול בהם נעשה טבח נורא ואכזרי מאין כמוהו, שני ישובים סמוכים שומרי שבת שגם הם נמצאו בתוכניות הרצח, אליהם לא הגיעו המרצחים הארורים. כך גם לעיר נתיבות ולמושב תפרח המרצחים לא נכנסו, גם בעיר אופקים שמה ערכו טבח גדול, הם פסחו על בתי הכנסת הסמוכים שהיו באותה העת בעיצומם של הריקודים והשמחה עם התורה"ק, ונתגלה לעין כל - גם בדורינו דור של הסתר פנים כה קשה - יד ה' והתגלות ההשגחה המופלאה לשומרי מצוותיו.

בודאי שכולנו בצער גדול על כך שכ"כ הרבה יהודים נלקחו מהעולם ללא שזכו לשוב אליו ית' בתשובה, וגם השכינה הק' בצער גדול על כך, אך עלינו להתבונן על הדברים כפי שכותב ה'כתב סופר' (עה"פ אז ישיר - שמות טו א) וז"ל:

"איתא במגילה (י:) "בקשו מלאכי השרת לומר שירה, אמר הקב"ה מעשי ידי טובעים בים ואתם אומרים שירה?". וצריך להבין איך אמרו ישראל שירה. ונ"ל, הנה בוודאי עצב לפני ה' באבוד הרשעים, כי מ"מ מעשי ידיו הם, כמו אב שמייסר בנו שמרד בו מ"מ צר לו שרע הוא וצריך להעבירו מעל פניו, אבל כשעיי"ז שאר הבנים מטיבים דרכם ולוקחים מוסר יש לאב שמחה בזה, כי רעה זו הטבה היא לאחרים. וכן באבוד רשעים, אם אחרים ילמדו מזה ויכירו את ה' ויראו מלפניו ולא יזידון לעשות כאלו, אז יש שמחה לפני ה' באבוד הרשעים, כי נודע ה' משפט עשה".

אלו הם הדברים אשר עלינו לשנן לעצמינו וללמדם לצאצאינו, שכל הדברים הכתובים בתורה הם אמת ויציב ועל כרחך יתקיימו במילואן, וכפי

דברי הדרכה נפלאים בדרני הצלחת החינוך

מאת מרן הגאון ציס"ע רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצוק"ל

דברים שנשא בכינוס חינוך - חורף תשע"א

אצלו שלוש וחצי שנים בוילנא, ה"ה הגאון רבי שלמה היימן זצ"ל בעל "חידושי רבי שלמה", כשהיה תלמיד מעיר איזה הערה או שאלה עניינית או שהסביר סברא נכונה, היה הרבי זצ"ל מסביר את השאלה בלשונו ובסגנונו הבהיר, והיה אומר לתלמיד כך התכוונת לשאול ולומר, בו בזמן שהתלמיד לא כיוון לשאול בכזה עומק והבנה, ובדרך זו רומם והגביה את התלמיד, ועי"ז העלה את התלמידים שיתעלו בלימוד התורה.

סיפור נוסף שמעתי מבנו של תלמיד מו"ר זצ"ל, שבזמן שיהן מו"ר בישיבת ברנוביץ למד אצלו תלמיד ממוצא חסידי [והוא היה יחידי שדיבר במבטא חסידי] ובזמן ששאל שאלה בלימוד חייכו התלמידים למשמע דיבורו במבטא חסידי, מו"ר זצ"ל שהבחין בכך הגיב מיד האם הנכם שומעים כמה חזק הוא שואל? ובזה הרים קרנו של אותו תלמיד עד שנתעלה וכיהן בשנים מאוחרות יותר כמרבץ תורה בארה"ב.

ויש כאן להדגיש על היחס המיוחד וההתבטלות ששרר בין הגר"א וסרמן זצ"ל למו"ר הגר"ש היימן זצ"ל בעת שכיהן בברנוביץ בישיבתו של הגאון רבי אלחנן זצ"ל, והוא לימוד גדול לכל צוות רבנים בישיבות כמה צריך להיות ביחס של כבוד והערכה אחד כלפי חבירו ולא ח"ו שלא יהיה ענין של התנצחות של אחד כלפי השני.

* * *

התנא באבות פ"ד משנה י"ב אומר יהי כבוד תלמידך חביב עליך כשלך.

אצל מו"ר מרן רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל בעל האבן האזל ראינו והרגשנו איך שקירב

נהפך לתווה ובוהו, ולכן הקב"ה עשה חסד עם כל הבריאה וסידר את העולם שאין הלילה והיום שווים בכל מקום כדי שבזמן שבמקום אחד ישנים הרי במקום השני הוא יום ויושבים ולומדים, וכל זה מה ששיתף הקב"ה את הכלל ישראל בקיום הבריאה ע"י לימוד התורה הוא מגודל אהבת הקב"ה לבניו הכלל ישראל.

דרשו חז"ל עה"פ ושנתם לבניך - אלו התלמידים. וא"כ לכאורה למה לא כתוב ושנתם לתלמידך, אלא ללמד שהיחס לתלמידים צריך להיות כמו שהם בניך, לכן כתוב ושנתם לבניך. וכך גם התלמידים צריכים להרגיש את רבם כמו אבא ולכבדו, כמו שמצינו אצל אלישע שקרא לרבו אליהו אבי אבי רכב ישראל ופרשיו.

פעם כשהתלויתי למרן החזון איש זצ"ל [זה היה בחזרתו מלבקר את אמו ע"ה שהיתה גרה בבני ברק והוא היה מבקרה מידי יום], אמר לי את דברי התנא באבות 'אוהב את הבריות ומקרן לתורה', וביאר מרן זצ"ל שאם רוצים להצליח עם תלמידים, היסוד צריך להיות אוהב את הבריות ועי"ז אפשר לקרן לתורה.

אם חסר אהבה לתלמידים לא יועילו כל מיני עצות ודרכים. לא יועילו בזה צעקות וגערות, ולדוגמא אם בשיעור התלמיד מפריע ומדבר, לא יועיל ע"י צעקות לשנות את דרכו, אמנם אולי יועיל להשתיקו לאותו זמן אבל לחנך אותו שישמע את השיעור ברצינות ובעיון ובקדושה וטהרה זה אפשר להצליח רק ע"י קירוב לבבות.

* * *

היה לי בצעירותי רב מובהק שלמדתי

ברשות כל הרבנים שליט"א העוסקים במלאכת הקודש בהעמדת תלמידים בתלמודי התורה שהם מקיימי העולם כי אין העולם מתקיים אלא בזכות הבל פיהם של תשב"ר (והבל זה לא הדיבור בעצמו אלא אפי' ההבל של הדיבור הטהור של לימוד התורה של תשב"ר הוא כבר מקיים את העולם).

כולם יעמדו על הברכה.

מטרת כינוס זה הוא שבאו להתחזק ולשמע על דרכי הצלחת החינוך. ובס"ד נדבר כמה מהיסודות בחינוך.

הגמרא בחגיגה דף ט"ו דורשת עה"פ במלאכי כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו. אם הרב דומה למלאך ד' צבקות יבקשו תורה מפיהו, ואם לאו אל יבקשו.

ויש להבין מה כוונת חז"ל שהרב צריך להיות בדרגה של מלאך האם אנחנו מבינים מעלה של מלאך שאנחנו רוצים להשוות ולדמות את דרגת הרב למלאך. ואפילו לו היינו מבינים דרגתו של מלאך מה שייך להשוות את האדם שהוא עכור מהאדמה לדרגתו של מלאך שהוא כולו קדושה?

ונראה לבאר דכמו שמלאך אין לו שום כוונה לתועלת עצמו וכל התכלית שלו זה רק לקיים רצון השי"ת, כך גם הרב המלמד את תורת ד' צריך שיהיה כל כוונתו לתועלת הצלחת התלמיד, ושכל כוונתו יהיה למלא רצון השי"ת בלימוד התורה וללמדה לאחרים שהיא התורה המעמידה את העולם, כמו שביאר רבינו חיים מוואלוז'ין זי"ע בנפש החיים שזה ברור שאם היה רגע אחד בעולם בלי לימוד התורה היה העולם

ישרה, וענה לי שהחיוב הוא כמו שהאבא היה מתעסק עם בנו שאינו חוסך כל טירחא, כך חייב הרב לטרוח להעמיד את התלמיד על דרך הישר ואסור לזרוק אותו מהישיבה, והוסיף שכל זה בתנאי שאינו מזיק לאחרים. החובה עלינו להתחזק ולעמול על החינוך שיהיה חינוך ישר וטוב, ולהשריש בלב התלמידים יר"ש ומידות טובות. מידות טובות זה הכלי קיבול של כל המעלות, ובמיוחד בתקופתנו כאשר הרחוב פרוץ עד שאול תחתית וע"י הסרטים והאינטרנט מאבדים את צורת האדם לגמרי, לכן כל מחנך צריך להכניס הרבה דיבורים של יראת שמים ויופי המצוות וקדושת השבת בלב התלמידים.

* * *

וכן צריכים כל מנהלי התתי"ם לשמור על סדרי הלימודים שלא ישנו כלום, ולעמוד בעוז ובתוקף נגד כל הגזירות של שר החינוך והבג"ץ, הם רוצים לחנך אותנו איך לחנך, ועומדים לשלוח מפקחים לפקח עלינו איך שנלמד, והם לא מבינים שהחינוך שלנו בתורה ויר"ש אינו דומה למה שאצלם מחנכים שהוא אפס וכלום, ולא עוד אלא שהם צריכים להעמיד שמירה בפתח בתי הספר שלהם לבדוק את התלמידים שהם לא מביאים עמם כלים לפגוע במורים שלהם, אם לא יתנו להם את הציון שהם רוצים לקבל מהמורה. ואצלנו ב"ה מחנכים לקדושה וטהרה. הם לא מבינים או לא רוצים להבין את יופי החינוך שלנו וכל יום ויום הם מחדשים גזירות על התתי"ם והישיבות והסמינרים.

ואין לנו לפחד מהם כי אין עניות במקום עשירות, והעושר והכבוד מלפניך. ואפילו שהם מאיימים עלינו שהם יפסיקו לתמוך במוסדות התורה אין לנו להתפעל מזה וח"ו להתכופף להם כי הקב"ה אמר לי הכסף ולי הזהב נאום ד'.

ולכן אם נעמוד בלי להיכנע אלא נקיים רצון השי"ת, נזכה לסייעתא דשמיא להחזיק את מוסדות החינוך ולהצליח בהעמדת תלמידים שיהיו תפארת הכלל ישראל.

עצמו שהיה בן גילו של **הגאון רבי חיים עוזר זצ"ל** ולמד עמו ביחד בקטנותם אצל אותו מלמד, והוא היה אז יותר מצויין וחרף מהגאון רבי חיים עוזר, אלא מחמת שפעם אחת הכהו המלמד יותר מדאי, הפסיק לבוא ללמוד בחיידר ולכן יצא בעל הבית פשוט. ונורא הדבר עד כמה צריך זהירות מהמלמד לתלמידים.

הגר"א כותב באיגרת וז"ל: "ולמען השם תדריכם בטוב ובנחת ואל יכביד עליהם. כי הלימוד אינו נקבע באדם כי אם בישוב ובנחת, ותפזר להם פרוטות וכיו"ב".

הגר"א מדגיש את היסוד שאסור להכניס את התלמידים והבנים ללחץ אלא רק בטוב ובנחת. וכן מוסיף שיש לתת עידוד ע"י פרס של פרוטות כדי שיקבלו את החינוך בטוב.

בכל כיתה ושיעור יש שלש דרגות של תלמידים יש כאלו כשרוניים ויש בינוניים ויש פחות מבינוניים וצריך הרב לדאוג שגם אלו שהם פחות מבינוניים יקבלו לפחות איזה חלקים מסוימים מהשיעור שאותם הם יבינו. ולזה צריך חכמה מצד הרב המלמד אותם, ולדוגמא הרב אחר שהסביר את הגפ"ת צריך לשאול את אחד מהבינוניים שיחזור להסביר לפי הבנתו, ופעמים תוך כדי המו"מ עמו מתברר שגם המצוינים עדיין חסר להם בהבנת הדבר על בוריו ואז חוזר הרב להסביר שוב עד שרואה שכולם הבינו. והצעתי את הדבר לפני מרן החזון איש זצ"ל שכך אני נוהג עם התלמידים ונהנה.

פעם לאחר שהסברתי ענין שלם בשיעור לפני התלמידים, שאלתי את אחד התלמידים המצוינים מתוך שמחת והנאת התורה "האם הנך שומע מה שהסברנו" וכוונתי היתה מתוך התעוררות והתפעלות ההבנה, אבל אותו תלמיד חשב שאני בא להעיר לו, ופרץ בבכי. ולכן ראיתי כמה זהירות גדולה צריך בכל ביטוי ותגובה, ולזה צריך פקחות גדולה מצד הרב מלבד הזהירות והמידות טובות שהם היסוד להעמדת תלמידים.

פעם שאלתי את **הגאון רבי אליהו לאפיאן זצ"ל** עד כמה מחויבים לטפל בתלמיד שרואים שאין הצלחה בלימודו ואין הנהגתו

את התלמידים באופן מיוחד שקשה לתאר, באיזו אהבה התייחס לכל תלמיד ואיך רומם את נפשו של התלמיד על מה שהעיר ושאל.

וכשאחד מבני החבורה היה שואל איזה שאלה ראויה (וכן זכורני שאחד הסביר ביאור נפלא בתוס' שהיה קשה להבין דבריו) היה מו"ר הגרא"ז חוזר ומשבח כמה פעמים בתוך השיעור בהתפעלות "אוי איזה טוב ונכון הסברת" וגם כשנפרדו ללכת מהשיעור ליד הדלת חזר לשבח את התלמיד. כמה זה נתן לנפש התלמיד שעיי"ז עלה ונתעלה.

וכן זכורני כשהיינו מגיעים בשבת קודש לשמוע את שיעורו בביתו, לפני שמסר לנו את השיעור היה נכנס לחדר של אוצר הספרים שהיה בביתו (מעזבונו של הגאון רבי חיים ברלין זצ"ל בנו של מרן הנצי"ב זצ"ל), ולא ידענו מה הטעם שהיה נכנס לשם מרן הגרא"ז לפני השיעור באופן קבוע לרגעים מספר, עד שנתברר הדבר ע"י אחד מהמקורבים, שהיה נכנס לשם להתפלל תפילה שלא יכשל ח"ו באיזה ביטוי לתלמיד.

* * *

הרבה פעמים באים אצלי להתלונן שאצל מלמד פלוני הילד או הבחור "נשבר" מחמת מילה קשה של המלמד אל התלמיד. כמה זהירות צריך בזה לא לומר לתלמיד מילה קשה כגון 'אתה לא מבין!' או 'לא שייך שתבין' וכד', זה ממש שובר לגמרי ויש לי בזה הרבה עובדות.

בגמ' (תענית ח.), אם ראית תלמיד שלימודו קשה עליו כברזל, בשביל רבו שאינו מסביר לו פנים, ופירש"י שמראה לו פנים רעות. ולמדנו בדברי רש"י שאפילו אינו כועס עליו אלא חסר הסברת פנים יפות, עיי"ז התלמיד אינו מצליח בלימודו עד כדי כך שנהיה קשה עליו כברזל.

ולהיפך במילה טובה ויחס טוב אפשר לרומם תלמיד לכל החיים, ולפעמים הרב בעצמו אינו שם לב לכך עד כמה היחס טוב שלו לתלמיד, רומם את התלמיד ולכן הצליח.

מסופר שאחד מהעיירה איוויע סיפר על

דרשה נוספת מעצרת הענק
נגד ה'חיידר החסידי'

הגאון רבי ינון שילוני שליט"א

ראש ישיבת דרכי דוד

"אותו יצר הרע של ההשכלה שהכרית את רוב רזבו של עמנו עדיין מרקד בינינו?"

דברים נוקבים שנשא בעצרת ענק שהתקיימה ביום שלישי י"ט אלול תשפ"ג בשכונת רמה ד' בית שמש בראשות כל רבני העיר שליט"א מכל החוגים והעדות נגד הניסיון לפתוח "חיידר חסידי" במסגרת רשת "ממלכתי חרדי"

לפני שהוא יצא ביוזמה זו, הוא הוציא ספרים וקיבל הסכמות מגדולי תורה שלא הכירוהו, אך כל זאת לא עמד לו כאשר בא ביוזמה זו. כך שהיוזמה הזו היא לא דבר חדש כלל.

את תוצאותיה של יוזמה זו, אותה נימק שבכך גם יהיו מנומסים וגם ייצאו תלמידי חכמים - את תוצאותיה אנו סובלים זה מאות בשנים, כאשר למעלה מתשעים אחוז מכלל ישראל הלך לנו לנצח! כל מחללי השבת ואוכלי נבלות וטרפות, ורוב מצאצאיהם שאינם יודעים כלל שהם יהודים, כל זאת החל מכך שרצו לתקן את החינוך נגד דעת גדולי ישראל, וזה נגמר בכך שהיטלר לא הצליח לעולל לעם ישראל מה שהרשע הזה עולל לעם ישראל - היטלר הרג ששה מיליון! והוא הרג לנו עשרות

מליונים של יהודים! שצאצאיהם גויים גמורים מחללי שבת ויו"כ, אוכלי נבלות וטרפות וכל תועבה. הכל התחיל מזה שהוא רצה לתקן. ההיסטוריה חוזרת כיום. ההשכלה הזו החלה בבתי החינוך והרסה את החינוך בהדרגה, החלה במערב אירופה והמשיכה במזרח אירופה והאליאנס המשיך גם בארצות המזרח, עד שעלה בידם להעביר למעלה מתשעים אחוז מהיהודים על דתם.

קריאה נחרצת מאת רבני בית שמש שליט"א

אל תגעו בחשיחי

הן מודעת לכל החרדה הגדולה אשר חדרו כל גזולי התורה בכל דור על משמר טוהר חינוך הבנים לבלתי היות שם ערוב הקודש עם החול ח"ו ולבלי לחת מקום לשום שינוי בכל זיו כל שהוא מהדרך אשר הנחילנו במורשה למן היום אשר ניתנה לנו התורה אחר שבזה תלוי ועומד עתיד המשך הדורות ויטיות קיום האומה, ובמפורסם כל האיטורים אשר גזרו חז"ל קמאי שבארץ ישראל ובכל מקומות מושבות אחינו בני ישראל.

ועל כן מאד נחרדנו לשמע שמועה רעה אשר באה כי קמו כמה אנשים פורצי גדר הזוממים להקים בתוככי עירנו המשמירה בשכונת רמה ד' מוסד כלאיים לילדי ישראל בשם

'החיידר החסידי' [ע"י רשת 'נצח']

המערב בין קודש לחול ואשר בו יחונכו ויתגדלו עפ"י משנת ותרבות החיצוניים - וכפי אשר כבר הקדיחו תבשילם במקומות אחרים. והננו מודיעים בזה לאחינו בני ישראל כי

אסור לשלוח ולתת את הילדים למוסד פסול זה ולדי אנשים אלו בכל אופן וצורה שהיא

ולכל הנוגעים בדבר או לכל מי אשר יש בכוחו לעשות בעניין זה אנו קוראים לעשות ככל אשר לאל ידם למנוע בכל התוקף אבן נגף זה ולבלתי הכניס לעירנו פירצה איומה ונוראה זו.

"והנה קם מאנשי עמנו איש רשע העיז בפניו שהתורה אינה חשובה מאומה ונבלה חשובה יותר מלומדי תורה והנימוסים חשובים יותר מהתורה, ובודאי האיש הזה במומו פוסל והוא גרוע מנבלה וסופו להיות נבלתו כדומן על פני השדה".

אותו משכיל ניסה לשכנע את גדולי ישראל שצריך לתקן, והנודע ביהודה ורבי דוד טעביל מליסא עם שאר חכמי דורם, קללו אותו קללות נמרצות כרשע מרושע.

כשאנו מדברים על היוזמה שהתחילה ממשלת הרשעה, ונרתמו אליה אנשים ליישמה - להקים בתי ספר מטעם הממשלה שמטרתם לשנות את הציבור שלנו, עלינו לדעת שאין זה דבר חדש. היוזמה הראשונה מסוג זה היתה לפני כ-250 שנה, כאשר הקייסר פרנץ יאזעף החליט לתת 'שוויון זכויות' ליהודים, והתנה זאת ב"תיקון בתי החינוך של היהודים" במטרה לערב אותם בממלכתו.

הוא מצא משת"פ שיסייע לו ביוזמה, הלא הוא המשכיל נפתלי הירץ וייזל שחיבר במיוחד למטרה זו את הספר "דברי שלום ואמת", שגדולי ישראל כינהו "דברי שוא" - כאשר הוא כותב שם את אותם נימוקים שאנו שומעים כיום ב'מחוז החרדי' של משרד החינוך מדוע צריך ממ"ח (ממלכתי חרדי).

הם אינם מחדשים מאומה, הכל כבר נכתב בספרו של המשכיל וייזל, שצריך לתקן את הציבור ואת צורת החינוך וללמד אותם חכמות כדי שיהיו 'אנשים מן היישוב', הכל כתב בשפתו הוא, לפני מאתיים וחמישים שנה. הנודע ביהודה עם שאר גדולי ישראל יצאו למלחמה נגדו, ובדרושי הצל"ח סימן ל"ח מופיע מה שהנודע ביהודה דרש עליו:

וקטלינהו לכולהו צדיקי ואגלינהו לישראל מארעהון ועדיין מרקד בינו, כלום יהבתיה לן אלא לקבולי ביה אגרא, לא איהו בעינן ולא אגריה בעינן. נפל להו פיתקא מרקיעא דהוה כתב בה אמת...

אותיבו בתעניתא תלתא יומין ותלתא לילואתא, מסרוהו ניהליהו, נפק אתא כי גוריא דנורא מבית קדשי הקדשים. אמר להו נביא לישראל, היינו יצרא דעבודת כוכבים".

(תרגום: מה אמרו? אמר רב ואיתימא רבי יוחנן ביא ביא (לשון צעקה וקובלנה) זה (יצרא דע"ז) שהחריב בית מקדשינו ושרף היכלנו והרג

לכל הצדיקים והגלה ישראל מארצם ועדיין מרקד בינינו. כלום נתת לנו אלא לקבל עליו שכר (שנכוף אותו ונקבל שכר), לא הוא ולא שכרו. נפל פתק מהשמים בו היה כתוב 'אמת' (כלומר מסכים אני עמכם)... ישבו בתענית שלשה ימים ושלשה לילות, ומסרוהו (את היצה"ר דע"ז) בידם, יצא מעין גור מאש מבית קדשי הקדשים. אמר להם הנביא לישראל, זהו היצר של עבודה זרה")

אנו גם צועקים בקול גדול ביא ביא! אותו יצר הרע של ההשכלה שהכרית את רוב רובו של עמנו שהעביר עשרות מליונים יהודים על דעתם והשמיד אותם מעם ישראל ועדיין מרקד בינינו? אחרי שכבר עברנו את כל זה ונשאר לנו השארית לפליטה, עדיין

הוא מרקד בינינו?!

אנחנו לא יכולים לשחוט אותו כמו ששחטו את יצרא דע"ז, אבל אנחנו יכולים לצעוק בקול גדול שהקב"ה יעביר אותנו, כי תעביר ממשלת זדון מן הארץ ויערה רוח טהרה עלינו במהרה בימינו אמן.

ותפילות אבותיכם, תזכו שגדולי הדור הבא יהיו ילדיכם. אל תכרתו להם את האפשרות הזו! אל תשלחו לממ"ח. ואל הרשעים פריצי בני עמנו, המשתפיי"ם, השלטון העירוני והשלטון

היטלר לא הצליח לעולל לעם ישראל מה שהרשע הזה עולל לעם ישראל - היטלר הרג ששה מיליון! והוא הרג לנו עשרות מליונים של יהודים! שצאצאיהם גוים גמורים מחללי שבת ויו"כ, אוכלי נבלות וטרפות וכל תועבה. הכל התחיל מזה שהוא רצה לתקן.

הארצי, אנחנו מבקשים: תניחו לנו לשכונתנו ואת החלאה והזוהמה הזו תרחיקו מפה! אנחנו לא רוצים את החלאה והזוהמה שניקזה את דמנו והשמידה לנו מיליונים! לא רוצים את החלאה והזוהמה הזו פה בשכונה שלנו! זה מקום קדוש שיהודים מכל החוגים ומכל הסגנונות מכל בני ישראל - אתם נצבים היום כולכם ראשיכם זקניכם

ההיסטוריה חוזרת כיום. ההשכלה הזו החלה בבתי החינוך והרסה את החינוך בהדרגה, החלה במערב אירופה והמשיכה במזרח אירופה והאליאנס המשיך גם בארצות המזרח, עד שעלה בידם להעביר למעלה מתשעים אחוז מהיהודים על דתם.

ושוטריכם - כולנו נמצאים פה אנשי קדש, זו בקשתנו ודרישתנו: תרחיקו את הנבלה מן העיר!

אסיים בדברי הגמרא במסכת יומא (ט:): על הפסוק בנחמיה 'ויזעקו בקול גדול אל ה"א' ובגמרא "מאי אמור? אמר רב ואיתימא רבי יוחנן: ביא ביא, היינו האי דאחרביה למקדשא וקליה להיכליה

אם יש אדם שעל כאב כל שהוא, הוא רץ לרופא שיעשו לו סי-טי (CT) אולי יש לו מחלה, אז הוא 'פרנואיד' הוא פחדן, אבל אם אדם שכבר כרתו לו אברים על המחלה ומרגיש לא טוב ורץ לבקש בדיקה כדי שזה לא יתפרץ שוב, אז הוא לא פחדן, הוא ריאלי, הוא מציאותי. כבר כרתו לנו את רוב האברים שלנו והמחלה הזו רוצה להתפרץ שוב, ה' ירחם! זוהי המשמעות.

כל ההסברים האחרים הם פלפולים בעלמא. יש לנו מסורת בחינוך, אחרי השואה באנו לארץ ישראל וגדולי ישראל איש איש בחוגו ובעיקר העמידו זאת רבותינו החזון איש והרב מבריסק ושאר חכמי ישראל שהעמידו את החינוך בנקודה בסיסית שיהיה מנותק מהממשלה ממשלת הזדון, עם כיון של להצמיח גדולי תורה, וזה מלמד אותנו שכל שינוי בחינוך הזה אחריתו שח"ו לא ישאר יהודי שומר תורה.

אני פונה אל השכנים שלנו תושבי עירנו בית שמש, ובפרט תושבי שכונתינו רמה ד', ולא רק לאברכים הליטאים והחסידים, אלא גם ל'בעלי בתים': תיזהרו! אל תשלחו למקומות האלו פן תיספו בכל חטאותם.

גם אם אתם בעלי בתים העמלים לפרנסתכם, אבל אתם רוצים שיהיה לכם המשך, אתם רוצים שעוד מאה ומאתיים שנה יהיה לכם זרע ישראל, אם

תשלחו למקומות האלה אתם גוזרים כרת ועירי על עצמכם, כי ראינו בדורות הקודמים שאלו ששלחו למקומות הללו, אין להם המשך דורות אחריהם.

גם בעלי בתים שלא זכיתם להיות ככולל, גם מכם יכולים לצמוח גדולי תורה לדור הבא. תנו להם את ההזדמנות לכך ותתפללו, ואולי בזכות תפילותיכם

מעשה רב עד היכן מגעת חובת השמירה על הצאצאים

לכבוד מערכת "קול החינוך"

לדאבון לב, בעקבות המאורעות בארה"ק, ישנם המנצלים את התקופה הקשה הזו, להכניס רעיונות מעוותים אף לתוככי הישיבות הק', כאשר כל מטרתם

הגרש"י קרליץ זצ"ל היא לקרב את הציונות והמדינה לליבם של הצעירים שאינם יודעים מימינם ומשמאלם, וחלילה דיבורים ומעשים אלו עלולים ח"ו להביא לתוצאות הרות אסון.

לזאת מן הראוי לפרסם את מכתבו של הגאון רבי שמריהו יוסף קרליץ זצוק"ל רבה של קוסובה (אביו של מרן החזון איש) שכתב לבנו הגאון רבי מאיר זצ"ל בשנת תרנ"ו, בעת שלמד בישיבה הרחק מביתו, וכידוע שרוחות ההשכלה הארורה נשבו אז בחזקה ורבים חללים הפילה בדעותיהם הכוזבות, ובהיות והגאון שמע מעובר אורח ששבת בביתו וגם בנו למד באותו מקום, שחשב להוציא את בנו מאותו מקום תורה, מפני הרוח השורר באותה עיר, וחשש שאולי נגע שמץ מכך גם לבחורים הלומדים שם, ומשכך כותב הגאון לבנו רבי מאיר, שבאם יש אמת בדבר שיברח משם "כמפני הארי", ורק אם "מובטח שבע"ה לא תאונה אליכם רעה ונגע פריצי הדור לא יקרב באהליכם אהלה של תורה", תשקט רוחו. וז"ל המכתב:

"בע"ה אור ליום ה' ט' סיון תרנ"ו קאסעווע.

שלום וכט"ס לבני יקירי הר' מאיר שיחי'.

אחדשה"ט נודיעך כי אתנו ב"ה החוה"ש, ומכתבך לעונג נפשנו הגיענו, ואבקשך להודיענו את רוח הזמן השורר בהעיר אשר אתה שוכן בה, ואת הרוח השורר בין הלומדים בבהמ"ד, כי שבת אצלנו עובר אורח אחד אשר בנו לומד שם, והטיל פחד עלינו, שאמר שהיה בדעתו לנתקו משם מפני פחדו מהרוח השורר שם ופן נגע שמץ מינהו גם להבחורים הלומדים שם, ואולי יש איזה חשש נגיעה כל שהוא ח"ו משימצא דשימצא חומצא ובר חומצא ח"ו תברח משם כמפני הארי, אמנם תודיענו כי מובטח ישיבת הקודש בביהמ"ד שמה מפחד רעה ולא יאונה להם כל און ועון ח"ו והנך מובטח שבע"ה לא תעונה אליכם רעה ונגע פריצי הדור לא יקרב באהליכם אהלה של תורה, בזה תחיה את רוחי ורוח אמך תחי' כי אל זה עינינו נשואות, ורק שתודיענו את הענין בפקחת עינים אמת לאמתו, אוכל לחשוב כי רק צל הרים נדמה לנו להרים.

והנני דור"ש וטובתך כה"י אביך שמריוסף

לא תראה מכתבי זה לזולתך

עקירת האמונה

ע"י מפקחת של רשת חרדית!

לכבוד מערכת "קול החינוך" הנכבדים. הנני להעיד על תופעה שכבר העידו עליה רבות. אך כנראה שההשקפה הקלוקלת של עקירת האמונה היא סם מוות ועוברת כארס של עכנאי לכל הגורמים החינוכיים.

גננת ברשת הגנים של... שהיא קרובת משפחה שלנו, סיפרה שמפקחת של הרשת ולא של משרד החינוך, אמרה לה שאין ללמד לקראת ראש השנה שיש "שלשה ספרים נפתחים" אלא להגיד לילדות ש"יש רק ספר של צדיקים", וכן לא לדבר על הנושא של "תשובה" בהקשר של רשעים ועבירות, כי "כולם טובים ומה שתוקעים בשופר זה בשביל להתקרב לה".

למרבה הכאב, אותה גננת סיפרה לפי תומה שכך אכן נהגה כי כך אמרו לה.

מה נאמר ומה נדבר, מתי יהיה סוף לעקירת האמונה מהילדים הרכים בגנים? האם החושים כל כך קהו עד כדי כך, שאין מי שיאמר למשחית הרף?! מה נענה ליום הדין על עושק האמונה מילדי וילדות ישראל הטהורים?! האמנם אנו חיים באוירה של "לית דין ולית דיין" ח"ו

בכבוד רב

הפרטים שמורים במערכת

דעת תורה בענין הכנסת מחשבים

בבתי ספר

לכבוד מערכת קול החינוך הע"י

שלום וברכה

בעבר התרעתם אודות "תכנית התיקשוב" שכרוך בהכנסת מסכי ענק לכיתות וכתבתם על כך בטוטו"ד על הסכנה הכרוכה בדבר.

לאחרונה ראיתי בספר "בנותיבות ההלכה", מכתב ממרן הגאון רבי ניסים קרליץ זצ"ל בנושא, ומן הראוי להדפיסו,

בס"ד ג' כסלו תשנ"ט

טובתן של רשעים רעה אצל צדיקים. מוסכם על המחנכים היראים ש'מחשב' בבתי ספר היא הורדה בחינוך ואיני יודע מי יכול להחליט להוריד דרגת הדור העתיד. ברור הדבר שאין להכניס מחשבים לבתי ספר חרדים כולל גנים ואם הכניסו יש להוציא בהקדם.

החותם למען הצלת דור העתיד

ניסים קרליץ

ויש לימוד בדבריו שכל פירצה אינה דבר של מה בכך שניתן לחיות עם זה אלא זה "מוריד את הדרגה של דור העתיד". ואם נראה את הענין במבט זה אולי יפקחו עיני ההורים ויביעו התנגדות מול מנהלי מוסדות החינוך שהכניסו מסכי מחשב לכיתות במסגרת "תכנית התיקשוב", שאין ספק שמאז כתיבת המכתב של הגרנ"ק זצ"ל בתשנ"ט, הסכנה הטכנולוגית גברה בעשרות מונים. וז"ל המכתב: